

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۴ / ۶ / ۱۹	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۴		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
۱	بیتی که هر دو مصراع آن قافیه داشته باشد نامیده می شود .			۰/۲۵
۲	حدیقه الحقیقه سنایی از نظر محتوا مانند است .			۰/۲۵
۳	این قالب شعری پس از مشروطه به وجود آمده است و درون مایه اجتماعی و غنایی دارد؟			۰/۲۵
۴	واژه « آتشین » از چند هجا ساخته شده است؟			۰/۲۵
۵	در بیت « چون آینه، جان نقش تو در دل بگرفته است دل در سر زلف تو فرو رفته، چو شانه است » الف) « مشبه به » در مصراع اول کدام واژه است؟ ب) « وجه شبه » را در مصراع دوم بنویسید.			۰/۵
۶	در بیت « از کیمیای مهر تو زر گشت روی من آری به یمن لطف شما خاک زر شود » الف) یک تشبیه بلیغ اضافی نشان دهید. ب) مشبه کدام واژه است؟			۰/۵
۷	با واژه <u>کاروان سرا</u> یک استعاره مصرّحه در جمله بسازید.			۰/۵
۸	در بیت « کس چو حافظ نگشود از <u>رخ اندیشه</u> نقاب تا سر زلف سخن را به قلم شانه زدند » عبارت مشخص شده چه نوع استعاره ای است و چگونه به وجود آمده است؟			۰/۷۵
۹	در بیت « چو گفتمش که دلم را نگاه دار چه گفت ؟ ز دست بنده چه خیزد ؟ خدا نگه دارد » واژه دست حقیقت است یا مجاز؟ چرا؟			۰/۷۵
۱۰	با توجه به بیت « دیدی که <u>خون</u> ناحق پروانه شمع را چندان امان نداد که شب را به سر برد » الف) کلمه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه این مجاز را بنویسید.			۰/۵
۱۱	در بیت زیر <u>کنایه</u> را پیدا کنید و مفهوم آن را بنویسید. « چو بشنید بیچاره بگریست زار که ای خواجه دستم ز دامن بدار »			۰/۵
۱۲	در بیت « شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی غنیمت است چنین شب که دوستان بینی » تکرار صامت بیش از صامت های دیگر باعث ایجاد آرایه شده است.			۰/۵
۱۳	در بیت زیر کدام واژه ها آرایه تکرار را به وجود آورده است؟ « چون شمع نکورویی در رهگذر باد است طرف هنری بر بند از شمع نکورویی »			۰/۵
۱۴	در عبارت زیر یک سجع متوازی و یک سجع مطرّف نشان دهید. « بعد از تأمل این معنی ، مصلحت آن دیدم که در نشیمن عزلت نشینم و دامن از صحبت فراهم چینم. »			۱
۱۵	اگر سجع ها در یک جمله در کنار هم به کار روند، نامیده می شود.			۰/۵
	«ادامه سؤالات در صفحه دوم»			

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۴ / ۶ / ۱۹	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۴		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام بیت آرایه <u>موازنه</u> و در کدام بیت آرایه <u>ترصیع</u> به کار رفته است؟ الف) دانه باشی مرغکانت برچندند غنچه باشی کودکانت برکنند ب) شاکر نعمت به هر مقام که بودیم داعی دولت به هر طریق که هستیم			۱/۵
۱۷	انواع <u>جناس</u> را در ابیات زیر بیابید و نوع هر یک را بنویسید. الف) آن کس است اهل اشارت که بشارت داند نکته ها هست بسی، محرم اسرار کجاست ب) بردوخته ام دیده چو باز از همه عالم تا دیده من بر رخ زیبای تو باز است ج) گوهر مخزن اسرار همان است که بود حقه مهر بدان مهر و نشان است که بود د) سرو چمان من چرا میل چمن نمی کند همدم گل نمی شود، یاد سمن نمی کند			۲
۱۸	در بیت « صبا، خاک وجود ما بدان عالی جناب انداز بود کان شاه خوبان را نظر بر منظر اندازیم » ارتباط میان کدام واژه ها سبب ایجاد آرایه اشتقاق شده است؟ صامت های مشترک میان این واژه ها را بنویسید.			۱
۱۹	آرایه معنوی شاخص در بیت زیر چه نام دارد؟ تناسب میان کدام واژه ها سبب ایجاد این آرایه شده است؟ « مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشته خویشت آمد و هنگام درو »			۰/۷۵
۲۰	در بیت « شاه ترکان سخن مدعیان می شنود شرمی از مظلمه خون سیاوشش باد » الف) شاعر به کدام داستان اشاره کرده است؟ ب) نام آرایه به کار رفته در بیت را بنویسید.			۰/۷۵
۲۱	در ابیات زیر آرایه تضمین را بیابید و بنویسید شاعر هر شعر چه چیزی را به تضمین گرفته است؟ الف) زینهار از قرین بد، زینهار وَ قِنَا رَبَّنَا عَذَابَ النَّارِ ب) چه خوش گفت فردوسی پاکزاد که رحمت بر آن تربت پاک باد « میازار موری که دانه کش است که جان دارد و جان شیرین خوش است »			۱
۲۲	در بیت زیر، آرایه تضاد را مشخص کنید. « سعدی از اخلاق دوست هر چه بر آید نکوست گو همه دشنام گو، کز لب شیرین دعاست »			۰/۵
۲۳	آرایه های تناقض و حس آمیزی را در ابیات زیر پیدا کنید و دلیل خود را توضیح دهید. الف) از این شعر تر شیرین ز شاهنشاه عجب دارم که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی گیرد ب) گوش ترحمی کو کز ما نظر نپوشد دست غریق یعنی فریاد بی صداییم			۱/۵
۲۴	در بیت « کیست حافظ تا ننوشد باده بی آواز رود عاشق مسکین چرا چندین تجمل بایدهش » کدام واژه دارای ایهام است؟ معانی مختلف آن را بنویسید.			۰/۷۵
۲۵	در بیت « گر هزار است بلبل این باغ همه را نغمه و ترانه یکی است » الف) کدام واژه دارای ایهام تناسب است؟ ب) مشخص کنید واژه در معنی دوم با کدام واژه ها تناسب دارد؟			۰/۷۵
	«ادامه سؤالات در صفحه سوم»			

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۴ / ۶ / ۱۹	تعداد صفحه: ۳
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۴		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
۲۶	در بیت « یار من باش که زیب فلک و زینت دهر از مه روی تو و اشک چو پروین من است » الف) نوع لفّ و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) نشر دوم کدام واژه است؟			۰/۵
۲۷	اغراق به کار رفته در بیت زیر را بیابید و آن را توضیح دهید. « چو رامین گه گهی بنواختی چنگ ز شادی بر سر آب آمدی سنگ »			۰/۵
۲۸	با توجه به بیت « چو صبح صادق آمد راست گفتار جهان در زر گرفتی محتشم وار » الف) شاعر دلیل روشنایی و روسپیدی صبح صادق را چه می داند؟ ب) این کاربرد سبب ایجاد کدام آرایه معنوی شده است؟			۰/۵
۲۹	برای مثال زیر یک علت ادبی بنویسید. « حرکت رود به سوی دریا »			۰/۵
	« موفق باشید »			۲۰

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی		رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۴ / ۶ / ۱۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۴		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
	نمره		
۱	مصرّع (۰/۲۵)		
۲	گزینۀ «ب» / (منطق الطّیر) (۰/۲۵)		
۳	گزینۀ «ج» چهارپاره (۰/۲۵)		
۴	۳ هجا (۰/۲۵)		
۵	الف) آینه (۰/۲۵) ، ب) در سر زلف تو فرو رفته (۰/۲۵)		
۶	الف) کیمیای مهر (۰/۲۵) ب) مهر (۰/۲۵)		
۷	این کاروان سرا جاودانه نیست (۰/۵) (یا هر مثال مشابه دیگر)		
۸	استعارۀ مکنّیه / تشخیص (۰/۲۵) جزء یا ویژگی « مشبّه به » به « مشبّه » اضافه شده است. (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر)		
۹	مجاز (۰/۲۵) زیرا دست در غیر معنای حقیقی (یعنی قدرت) به کار رفته است. (۰/۵)		
۱۰	الف) کشتن (۰/۲۵) ب) علاقه لازمیّه (۰/۲۵)		
۱۱	مصراع دوم / دستم ز دامن بدار (۰/۲۵) مرا رها کن (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۲۵)		
۱۲	صامت (ش) (۰/۲۵) واج آرای (۰/۲۵)		
۱۳	شمع نکورویی (در ابتدا و انتهای بیت) (۰/۵)		
۱۴	دیدم و چینم / عزلت و صحبت = متوازی (۰/۵) چینم و نشینم / مصلحت و عزلت = مطرّف (۰/۵)		
۱۵	تضمین المزدوج (۰/۵)		
۱۶	الف) ترصیع (۰/۲۵) تقابل سجع های متوازی (۰/۵) ب) موازنه (۰/۲۵) تقابل سجع های متوازن (۰/۵)		
۱۷	الف) اشارت و بشارت (۰/۲۵) جناس ناقص اختلافی (۰/۲۵) ب) باز و باز (۰/۲۵) جناس تام (۰/۲۵) ج) مهر و مهر (۰/۲۵) جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) د) چمان و چمن / من و سمن / من و چمن (۰/۲۵) جناس ناقص افزایشی (۰/۲۵)		
۱۸	نظر و منظر (۰/۵) «ن ظ ر» (۰/۵)		
۱۹	مراعات نظیر (۰/۲۵) تناسب میان واژه های (مزرع- سبز- داس- کشته و درو) (فلک- ماه) (۰/۵) (ذکر تمامی موارد الزامی نیست)		
۲۰	الف) اشاره به توطئه علیه سیاوش نزد شاه ترکان (افراسیاب) (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) ب) تلمیح (۰/۲۵)		
	« ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم »		

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی		رشته : ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع : ۸ صبح
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۹۴ / ۶ / ۱۹	
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۴		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح		
	نمره		
۲۱	الف (مصراع دوم (۰/۲۵) بخشی از آیه قرآن (سوره بقره آیه ۲۰۱) (۰/۲۵) ب (بیت دوم (۰/۲۵) بیتی از یک شاعر (فردوسی) (۰/۲۵)		
۲۲	دشنام و دعا (۰/۵)		
۲۳	الف (حس آمیزی در کلمات شعر تر / شعر شیرین (۰/۲۵) ، آمیختن حواس لامسه و چشایی به جای شنوایی (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) ب (تناقض در عبارت فریاد بی صدا (۰/۲۵) ، هر فریادی الزاما دارای صدا است / (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر)		
۲۴	رود (۰/۲۵) (در معانی: ۱- رودخانه ۲- نام نوعی ساز) (۰/۵)		
۲۵	الف (هزار (۰/۲۵) ب (در معنی دوم با واژه های نغمه و ترانه تناسب دارد . (۰/۵)		
۲۶	الف (لف و نشر مرتب (۰/۲۵) ب (اشک چو پروین من (۰/۲۵)		
۲۷	مصراع دوم (۰/۲۵) سنگ از شدت نشاط (به دلیل شنیدن صدای موسیقی) سبک شده ، به روی آب قرار گرفته است / این مطلب عقلاً و عادتاً پذیرفتنی نیست. (۰/۲۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر)		
۲۸	الف (راستگو بودن آن (۰/۲۵) ب (آرایه حسن تعلیل (۰/۲۵)		
۲۹	حرکت به سوی معشوق (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر)		
	۲۰	« همکار محترم خدا قوت »	